

KONTROLA INSPEKCJI HANDLOWEJ

BEZPIECZEŃSTWA MASZYN - NOŻYC
DO ŻYWOPŁOTÓW I PODKASZAREK

Warszawa 2022 r.

Sprawdź listę nieprawidłowości
znajdziesz ją w osobnym dokumencie

Termin: maj - lipiec 2022 roku

Kontrolujący w ramach planu: 4 wojewódzkich inspektorów Inspekcji Handlowej (Gdańsk, Lublin, Poznań i Warszawa).

Cel kontroli: sprawdzenie, w tym poprzez badania laboratoryjne, czy wprowadzone do obrotu maszyny o napędzie elektrycznym i spalinowym (nożyce do żywopłotów i podkaszarki) oferowane konsumentom, spełniają wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 21 października 2008 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla maszyn i nie stwarzają zagrożenia dla użytkowników.

Zakres podmiotowy kontroli: kontrolami objęto 13 przedsiębiorców, w tym:

- 7 sklepów wielkopowierzchniowych,
- 5 placówek detalicznych,
- 1 sprzedawcę hurtowego.

Zakres przedmiotowy kontroli: skontrolowano 15 rodzajów wyrobów:

- 4 modele nożyc elektrycznych do żywopłotu,
- 3 modele nożyc spalinowych do żywopłotu,
- 4 modele podkaszarek elektrycznych,
- 4 modele podkaszarek spalinowych.

13 wyrobów wyprodukowano w Chinach, 1 – na Węgrzech (nożyce do żywopłotu elektryczne), natomiast w 1 przypadku (podkaszarka spalinowa) nie ustalono pochodzenia.

Wyniki kontroli: łącznie zakwestionowano 8 modeli wyrobów (53,3 proc. skontrolowanych) – 7 produkcji chińskiej, 1 o nieustalonym pochodzeniu. Najwięcej wyrobów zakwestionowano z uwagi na niespełnienie wymagań formalnych, w tym wpływających na bezpieczeństwo użytkowania urządzeń (6 wyrobów – 40 proc.

skontrolowanych), natomiast z uwagi na nieprawidłowości o charakterze konstrukcyjnym zakwestionowano 4 wyroby (26,7proc.).

Kontrola pod kątem wymagań formalnych wykazała:

- w 5 przypadkach niewłaściwe oznakowanie (np. brak na wyrobie wymaganych ostrzeżeń dotyczących bezpiecznego użytkowania np.: „Noś okulary ochronne”),
- w 3 przypadkach nieprawidłowe sporządzenie deklaracji zgodności (np. brak odniesienia do właściwych przepisów i norm zharmonizowanych zastosowanych w procedurze oceny zgodności, brak danych osoby upoważnionej do przygotowania dokumentacji technicznej),
- w 1 przypadku błędy w instrukcji obsługi (niepełne informacje i objaśnienia dotyczące bezpiecznego użytkowania).

Kontrola prawidłowości oznakowania CE, potwierdzającego domniemanie zgodności z wymaganiami, nie wykazała nieprawidłowości.

Badania laboratoryjne: próbki wszystkich objętych kontrolą wyrobów pobrano do badań laboratoryjnych. Badania przeprowadziło akredytowane laboratorium Centralnego Instytutu Ochrony Pracy-Państwowy Instytut Badawczy posiadające stosowną wiedzę i zaplecze badawcze. Zakres badań objął uznane za krytycznie wpływające na bezpieczeństwo użytkowników tego rodzaju maszyn punkty z norm: PN-EN 62841-4-2:2019-10 - Narzędzia o napędzie elektrycznym, ręczne, przenośne, do trawników i inne ogrodnicze - Bezpieczeństwo użytkowania - Część 4-2: Wymagania szczegółowe dotyczące nożyc do żywopłotu, PN-EN 50636-2-91:2014-10 - wersja polska - Elektryczny sprzęt do użytku domowego i podobnego - Bezpieczeństwo użytkowania - Część 2-91: Wymagania szczegółowe dotyczące przycinarek trawnikowych prowadzonych przez operatora i ręcznych oraz przycinarek krawędziowych, PN-EN ISO 10517:2012 - Przycinarki do żywopłotów silnikowe, trzymane w ręku – Bezpieczeństwo oraz PN-EN ISO 11806-1:2012 - wersja polska - Maszyny rolnicze i leśne -- Wymagania bezpieczeństwa i badania przenośnych, trzymany w ręku silnikowych kos do zarośli i przycinarek do trawy -- Część 1: Maszyny wyposażone w zintegrowany silnik spalinowy (ISO 11806-1:2011).

W wyniku badań laboratoryjnych zakwestionowano 4 urządzenia (ok. 27 proc. zbadanych), tj. 2 modele nożyc spalinowych do żywopłotu produkcji chińskiej oraz 2 modele podkaszarek spalinowych - jedna produkcji chińskiej, jedna o nieustalonym pochodzeniu:

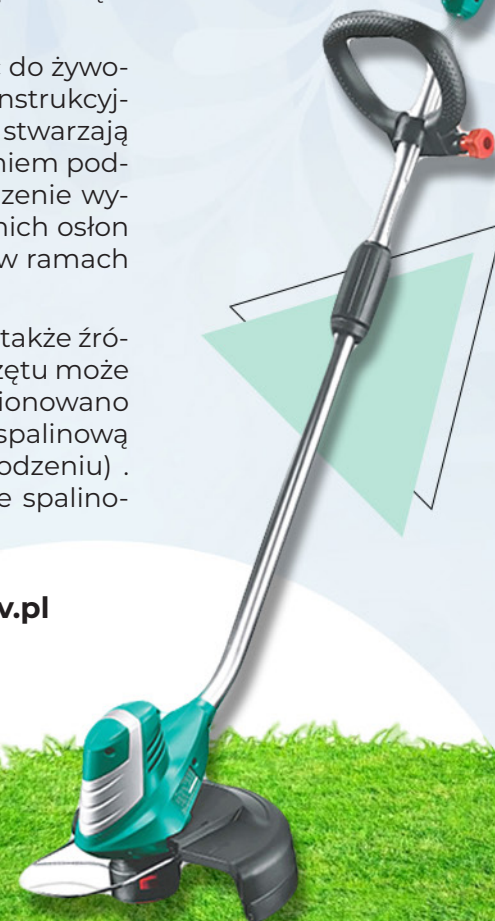
- nożyce spalinowe do żywopłotu - zakwestionowano z uwagi na:
  - » zastosowanie nieodpowiedniej osłony transportowej (nieosłaniającej całego zespołu tnącego),
  - » nieprawidłowe działanie przełącznika,
  - » nieodpowiednie oznakowanie elementu sterującego uruchomieniem silnika,
- podkaszarki spalinowe - zakwestionowano z uwagi na brak wymaganych osłon transportowych.

Działania Inspekcji Handlowej: łącznie 4 razy inspektorzy IH wystąpili do przedsiębiorców, odpowiedzialnych za wprowadzenie maszyn do obrotu, z wnioskiem o podjęcie dobrowolnych działań naprawczych, w przypadku niezgodności o charakterze formalnym. 2 sprawy zostaną skierowane do Prezesa UOKiK z wnioskiem o wszczęcie postępowania administracyjnego. W 4 przypadkach zostaną skierowane zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa do organów ścigania, gdyż zgodnie z art. 45 uosoz „kto wprowadza do obrotu lub oddaje do użytku wyrób niezgodny z zasadniczymi wymaganiami, podlega grzywnie”. Grzywna jest nakładana przez sąd. Do momentu przygotowania informacji, 8 spraw jest nadal w toku w wojewódzkich inspektoratach IH.

Wnioski: W 50 proc. zbadanych podkaszarek spalinowych (tj. 2 modele) i 66,7 proc. spalinowych nożyc do żywopłotu (tj. 2 modele) w wyniku badań laboratoryjnych stwierdzono nieprawidłowości o charakterze konstrukcyjnym, mające wpływ na bezpieczeństwo użytkownika tego rodzaju narzędzi. Stwierdzone niezgodności stwarzają ryzyko dla użytkowników, np. brak lub zastosowanie nieprawidłowej osłony transportowej grozi zranieniem podczas przenoszenia sprzętu, ryzyko takie stwarza również nieprawidłowe działanie przełącznika (urządzenie wyłącza się dopiero po jego dłuższym przytrzymaniu). Nieprawidłowości polegające na braku odpowiednich osłon transportowych lub niewłaściwym oznakowaniu mogą zostać wyeliminowane przez przedsiębiorców w ramach działań naprawczych.

Niezgodności o charakterze formalnym, takie jak nieprawidłowa instrukcja bądź oznaczenia, mogą być także źródłem zagrożeń dla użytkownika, np. brak jasno sformułowanej informacji o sposobie korzystania ze sprzętu może prowadzić do jego niewłaściwego użycia i w konsekwencji obrażeń. W tym zakresie łącznie zakwestionowano 5 wyrobów (33 proc. skontrolowanych - 2 modele nożyc elektrycznych do żywopłotu, 1 podkaszarkę spalinową i 1 podkaszarkę elektryczną produkcji chińskiej oraz 1 podkaszarkę spalinową o nieustalonym pochodzeniu). Z uwagi na nieprawidłowości o charakterze formalnym częściej kwestionowano maszyny o napędzie spalinowym, niż elektrycznym.

Listę produktów z nieprawidłowościami znajdziesz w osobnym dokumencie na uokik.gov.pl

Zakup maszyny

W pierwszej kolejności zwróćmy uwagę na to, czy na urządzeniu znajduje się prawidłowy znak CE o poniższych kształtach:

Znak ten oznacza deklarację producenta, że maszyna spełnia obo-

wiązujące wymagania, zarówno formalne, jak i konstrukcyjne. Brak znaku może oznaczać, że producent nie wypełnił swoich obowiązków, np. nie potwierdzając bezpieczeństwa wyrobu przeprowadzeniem stosownych badań laboratoryjnych.

Kolejnym ważnym elementem wymagającym sprawdzenia jest stan urządzenia. Sprawdźmy, czy na obudowie nie ma pęknięć, wgniecień lub innych uszkodzeń, czy obudowa nie jest luźna oraz czy starannie ją zamontowano. Istotne jest mocowanie przewodów, przełączników i osłon - nie powinny być luźne lub źle dopasowane.

W dalszej kolejności sprawdzmy, czy do maszyny dołączono deklarację zgodności w języku polskim, zawierającą m.in. identyfikację wyrobu oraz oświadczenie producenta, że urządzenie spełnia wszystkie przepisy, np. dyrektywy 2006/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 maja 2006 r. w sprawie maszyn, zmieniającej dyrektywę 95/16/WE lub rozporządzenia krajowego ją wdrażającego .

Na maszynie powinny znajdować się naniesione w sposób widoczny, czytelny

i trwały m.in. następujące informacje:

- nazwa i adres producenta,
- oznaczenie serii lub typu,
- informacje niezbędne do bezpiecznego użytkowania, np. o konieczności stosowania środków ochrony indywidualnej.

Do maszyny powinny być dołączone instrukcje obsługi w języku polskim warunkujące jej bezpieczne użytkowanie. Instrukcja powinna zawierać m.in.:

- powtórzenie informacji zamieszczonych w oznaczeniu, co daje pewność, że instrukcja dotyczy sprzętu, który mamy w

rękach,

- informacje ułatwiające konserwację, takie jak np.: sposób czyszczenia i wymiany ostrzy, co pozwoli na utrzymanie jej w odpowiednim stanie technicznym,
- przewidywane zastosowanie urządzenia,
- instrukcje dotyczące montażu, demontażu i regulacji.

Zastosowanie maszyn

Użytkując maszyny nie wolno zapominać o zasadach bezpieczeństwa. Typowe urazy powodowane przez takie narzędzia, to okaleczenia czy też porażenie prądem. Ważne jest, by stosować się do poniższych reguł :

- Używaj tylko oprzyrządowania i akcesoria wymienne zalecane przez producenta urządzenia.
- Nie używaj narzędzia z niesprawnymi przełącznikami lub osprzętem.
- Istotny jest stosowny ubiór – luźna odzież, biżuteria czy rozpuszczone, długie włosy mogą zwiększać ryzyko wypadku.
- Nie wolno pozostawiać narzędzia w taki sposób, by istniała możliwość jego upadku w wyniku pociągnięcia za przewód zasilający.
- Nie wieszaj przewodów na gwoździach lub elementach o ostrych krawędziach, mogących spowodować ich uszkodzenie. Izolacja przewodów może również ulec uszkodzeniu w wyniku kontaktu z olejami, powierzchniami gorącymi i chemikaliami. Istotne jest zwrócenie uwagi, by kable nie znalazły się na linii cięcia.
- Nie wolno trzymać narzędzia za przewód zasilający, tym bardziej gdy są podłączone do zasilania.
- Po zakończeniu pracy lub przed wymianą akcesoriów, odłączaj narzędzie od zasilania.
- Przed powtórным użyciem narzędzia, zamocuj i wyreguluj osłony.

W przypadku każdej maszyny szczególnie istotne jest zapoznanie się z instrukcją obsługi i stosowanie się do jej zaleceń – pozwoli to uniknąć zagrożeń, w tym zranienia lub porażenia prądem. Instrukcję przechowuj pod ręką, tak aby można było również w przyszłości do niej sięgnąć, w przypadku wątpliwości co do prawidłowości użytkowania maszyny.

